

GENT NOVA

Periódic Catalanista ↔ Portaveu del Centre Catalanista "Gent Nova"

Sortirà cada dissapte

ANY XIV

BADALONA 25 MAIG 1912

NÚM. 548

Redacció y Administració: Lluc, 51, 53 y 55 y Sant Francesc, 58 y 60. - Badalona

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: Badalona, al mes 50 céntims. Fora, trimestre 1'50 pessetes. Número solt 10 céntims

Tots los treballs se publican baix la exclusiva responsabilitat de sos autors.—No's tornen els originals.

Vergonya eterna á aquells que, despreciant son idioma, alaben el dels altres. - DANTE

Essent nacionalista l'acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y el dever de cooperarhi tots els catalans moguts per les aspiracions del Nacionalisme, qualsevolga que sia llur pensar y sentir en materies religioses, polítiques y socials.

(DECLARACIÓ DE LA VII ASSAMBLEA DE LA UNIÓ CATALANISTA)

ORIENTACIONS PATRIOTIQUES

Malgrat la general desorientació que regna en els partits polítics catalanistes, la que sembla vol esser aprofitada per en Melquiades Alvarez y uns quants homes de l'U. F. N. R., que volen organitzar el partit republicà reformista a Catalunya, se han sentit unes autorisades veus fent manifestacions, verament patriótiques, les que'ns fan esperar un ben aprop resorgiment del sentiment nacionalista català.

El discurs den Pere Corominas en un meeting a Sant Feliu de Guixols, en que proclamà ben alt el nacionalisme català reclamant respecte y l'ús de nostra llengua, el servei militar voluntari y els demás drets y institucions de Catalunya y en el que demostrà lo innecessari y portorbador que era la creació d'un nou partit republicà espanyol en nostra terra.

Per altra part, l'il·lustrat advocat, en Francisco Layret, en una conferencia a Capellades va fer declaracions semblants a les den Pere Corominas. en pró de les organisations polítiques catalanes y dels ideals de federació.

Dites manifestacions per esser fetes per homes de valua y d'alta representació dintre l'U. F. N. R. produeixen agradable impressió a tots els autonomistes, perquè seria un retrocés pera la causa de Catalunya el que la major part d'aquest partit ingressés al republicanisme reformista, dintre'l que, ab tota seguretat, perdrien tot lo que d'ideal nacionalista tinguessin, els republicans catalans que s'afillin.

Tenim el ferm convenciment de que es d'absoluta necessitat seguir fent una intensa acció nacionalisadora del nostre poble, pera evitar que les

continues escomeses dels partits del centre pertorbin les forces catalanisadores.

De la mateixa manera que hem censurat tot lo que a nostre lleal criteri era desviació catalanista, aplaudim ara les declaracions den Pere Corominas y den Layret, les que segurament haurán produït dintre les forces d'U. F. N. R. una feconda acció, que les farà en aquets moments de desorientació política, reaccionar en pró del ideal nacionalista.

X.

COMENTARI

Malgrat totes les desorientacions verdaderes o preteses dels actuals moments polítics sovintegen els actes reconfortadors que acusen la vitalitat del nostre sentiment patriòtic.

Fa poc temps varen veure aplegarse tot Catalunya representada per les seves Diputacions ab l'adhesió unaním de totes les entitats y corporacions pera discutir y presentar al Govern el projecte de la Mancomunitat catalana, que representará, en el cas d'esser aprovat, un avens encara que petit en el camí de les nostres reivindicacions. Y are mateix veiem repetir-se de nou aquesta fusió de tot Catalunya pera fer costat a la comarca lleidatana en la qüestió del ferrocarril internacional del Noguera Pallaresa.

Responent a la crida de la Diputació de Lleida, totes les forces vives de la nostra terra, les restants Diputacions y ls principals Ajuntaments ab Barcelona al decan s'han aplegat, no pera demanar humilment al Govern sino pera exigir d'una manera enérgica que la construcció del ferrocarril sigui un fet. Y es en moments com aquests quan se veu la catalanitat de la nostra gent; en aquests moments en els quals portats per la forsa irresistible del sentiment popular, y per

la unió íntim de tots els grups polítics, fins els més moderats y governamentals dels nostres homes prenen part en la protesta y's senten revolucionaris, energies defensors de les aspiracions o de les necessitats de Catalunya.

Es el mateix cas de la Solidaritat quan arrossegats per la onada del sentiment popular venien a posarse al servei de la nostra patria, polítics que avans y després s'han distingit mes per llur partidisme que per llur catalanitat. Qui s'hauria atrevit a oposarse an aquell moviment patriòtic? Qui s'atreviria avui a oposarse a l'aprobació de la Mancomunitat o a les justíssimes demandes dels nostres germans de Lleida? Ningú que tingui una gota de sang catalana a les venes, puig si algun català hi hagués insensible als batecs de l'ànima del seu poble, amagaria vergonyosament la seva impotència com un llatzerós amaga les seves llagues.

Pera'ls qui volen negar el fet de la persistència de la nació catalana, aquests exemples no vistos en altres regions d'Espanya, tenen una forsa concluent, puig ells representen la unitat dintre la varietat y son una prova palesa de que avui com sempre malgrat divisions arbitràries, un llas espiritual uneix a tots els catalans, les mans catalanes s'ajunten pera fer la gran sardana cantada per en Maragall sempre que un fet trascendental ho requereix donant a propis y estranys la evidència de que som un poble, una verdadera unitat ètnica, social y política que no ha acabat encara la seva missió en l'història de la humanitat.

El Noguera-Pallaresa es un qüestió de vida o mort pera la comarca lleidatana y a l'ensem una qüestió de dignitat el no permetre que'ls governs continuïn burlantse de llurs compromisos; doncs tot Catalunya pel Noguera-Pallaresa. Ja no es la pobra venta focs catalana la qui se aixeca en actitud d'irada protesta pera presentar el seu ultimatum al Govern central; al seu costat hi té la milenaria Tarragona, la invicta Girona y la gran urb barcelonina que li ofereix tota la forsa de les seves multituds, tot el poder del seu treball y de la seva riquesa. Y al veure a Catalunya redressarse una vegada mes pera donar fe de vida, diquem parodiant una frase célebre:

La Solidaritat es mortal...

Visca la Solidaritat!

JEPUS

NOTES LOCALS

D'UNA RECLAMADA DRETISTA
Y LA NOSTRA RATIFICACIÓ

L'estridenta, indocumentada y falsa campanya del orgue de les dretes de la localitat contra la darrera situació de Solidaritat badalonina que presidi en Vergés, a jutjar pel primer article que va en la edició del prop passat dissabte del referit periòdic, haurà tingut el fi que tenen totes campanyes sense base, s'ha acabat el dia que s'ha demostrat al públic que l'enganyaven y li falsejaven fets y documents irrefutables.

El confrare dretista, després de la publicació en aquesta secció y en el número 546, dels solts tito-

lats «Conseqüents en nostra actitud» y «El perquè no devem demostrar una cosa ja demostrada», tenia el compromís de provar al públic tot lo per ell escrit respecte al *superàbit* que resultà de la liquidació del pressupost de 1910, y com que la prova no podia donarla sense quedar plenament demostrat que faltava a la veritat oficial y real, ha prés la resolució de fer una «virada» ans que tenir de rectificar. A nosaltres ens plau la determinació, ja que encara que no tenim cap afecte polític pera'l confrare, no li desitjem el dany que representa pera la seva serietat, el que hagués tingut de confessar que havia enganyat als seus llegidors.

De gran «virada» pot calificarse el referit article del confrare dretista, en el que tracta de tot y no concreta res y que fentli justícia reconeixem està fet ab habilitat. Empró, malgrat ella, se veu ben clarament la grossa por del confrare a comprometre's y defuig concretar y provar els càrrecs per ell fets, en aquesta forma: «En iguals circumstàncies estem ab els comptes del any 1910 quina crítica no havem fet ni farem encara per no esser acusats de estridents» quan això es una rectificació de diferents solts, articles y de tota l'actuació ben estrident que comensà ab aquella carta que'l primer director de *Sol Ixent*, en F. Soler y Badia, se dirigí a ell mateix, y també es una informalitat al deixar de complir una ben concreta promesa, quan escribien en 29 d'Abril de 1911: «Quan se publiquin els comptes municipals parlaré com tenim promès, dels mateixos y de l'ordenada» actuació que's va seguir».

En tot l'article «A les Notes Locals de GENT NOVA» no hi ha un sol mot que negui'l *superàbit* de la liquidació del pressupost de 1910.

Del 20 d'Abril fins ara, *Sol Ixent* ja'l deu haver trobat, quan sols parla de discutir els comptes sense negar el referit *superàbit*.

Sempre'ns ho havíem cregut que vindria dia que, sense dirho, se rectificaria o s'aturaria l'orgue de les dretes en l'injusta campanya política y partidista, feta ab el sol objecte d'apoderarse del govern de la ciutat.

La forsa de la raó tart o dejorn s'imposa, y aixis com ara'l confrare de les dretes ha tingut de callar perque no podia negar el *superàbit* de la liquidació del pressupost de 1910, també arribarà'l dia que no sostindrà ab la forsa que ho fa ara el parlar d'un suposat *déficit* en la del pressupost de 1911 y al negar una existencia en caixa que hi tenia d'esser, car de no haverhi sigut s'hauria exigit responsabilitats al funcionari corresponent.

Després del seu darrer article ningú'l podrà creure, ja que ha quedat ben demostrat fins a quin punt se sostenen les campanyes del orgue dretista, per estar allunyades per complert d'un esperit de justícia.

***

Al posar punt final en nostra campanya, que podríem anomenar de sinceritat periodística y de restabliment de la veritat, abdues coses premedita-

dament oblidades per l'orgue dretista, posem a la consideració del públic la nostra franca actuació de conjunció y la de defensa de Solidaritat Badalonina, fins en els seus darrers moments. A aquest objecte varem dedicar tots els nostres esforços y perquè aixís obrarem, ha sigut que en nom d'una política de dretes, se'ns ha atacat dedicantnos tota mena de calificatius insultants.

De dita política dretista nosaltres hem demostrat que era injusta y sols afectista provantho fins ab texts d'ells mateixos.

Un dels homes de més representació dintre les dretes, en Pujol, al explicar en una conferència el seu allunyament del Consistori, va fundarlo en motius polítics personals y de delicadesa y no censurà ni atacà l'administració d'aquell Ajuntament essent aixís que aquesta qüestió era més important y de més raó que no els primers motius, que poden ésser segons l'apreciació de cada hù, mentres que d'honradesa administrativa no més pot haverni de una mena. Aquesta actitud den Pujol, per sí sola ens prova que l'orgue de la política dretista ha fet una campanya injusta.

Creiem haver complert ab nostre deure y no'ns sab greu haver sigut decidits campions de la situació del 1910 al 1911, com ho siguerem de les del 1905 al 1909 costantnos aquesta darrera estar amenaçats d'un processament per haver defensat als senyors Pujol y Botey d'uns insults publicats en un periòdic local.

No tenim fins avui que rectificar una lletra de tot quant hem escrit en defensa de la conjunta acció dels elements solidaris, ni de les censures que hem dirigit als regidors que á nostre entendre se n'han fet acreedors, especialment als que varen separarse del Consistori pera desde fora y sense responsabilitat personal desfer la patriòtica conjunció.

Ara'ls ciutadans, que estiguin lliures de prejudicis partidistes, que'ns jutjin a tots.

SOBRES UNA CAMPANYA PERIODÍSTICA

El confrare federal nacionalista *Acció* ha fet una lloable campanya encaminada a que la Junta Local de Protecció a l'infancia y extinció de la mendicitat cobri lo que equitativament li correspon en concepte del 5 per cent d'impost sobre'l valor de les entrades y localitats de teatre y demés espectacles públics. A aquest fi ha publicat uns articles demostratius de que la dita Junta cobrava una petita quantitat y que tota vegada que se sab l'assistència que acostuma haverhi en els espectacles públics badalonins, se ve en coneixement de que's burla la llei en perjudici dels menesterosos.

Ara bé, el confrare ens demana'l concurs dels demés periòdics locals, cosa que ja va fer temps endarrera y que allavors no varem contestar, perquè en una ocasió al demanarnos el nostre concurs ho va ferho escrivint unes paraules molestoses per a tots els periòdics locals.

Passat aquest incident, ens cal manifestar que

considerant just el que's reintegri a la Junta l'import del impost que té dret a cobrar, trovem molt noble y gran tota gestió encaminada a aquest fi y considerem que ningú pot ferho ab més autoritat que la mateixa Junta pera que's consegueixi una ventatja positiva y conforme es de justícia.

Fetes aquestes manifestacions y després de felicitar al confrare, en lo que's refereix a l'argumentació dels seus articles, ens toca dir que es de sempre que'ls que han de pagar un impost defugen el pagarlo y de que desgraciament en la xarxa administrativa d'Espanya aquets troven protecció desde la capital fins al poble més petit.

No hem amparat mai al que no vol pagar, ni als morosos ni als seus protectors, y no fa molt que varem quedar sols en una campanya contra els que no volien pagar un impost municipal; per lo tant, tampoc destorbarém y fins estem disposats a cooperar en tot quant considerem de resultats positius pera que la Junta de «Protecció a l'infancia y extinció de la mendicitat» rebi totalment lo que li correspon cobrar, com aixís ja ho varem manifestar en una altra ocasió.

ELS QUE SE'N VAN

EN MARCELÍ MENÉNDEZ PELAYO

Ha mort en Santander un dels homes més eminents d'Espanya. Al parlar d'ell ens trovem coibits, perquè pera dir quelcom sobre la figura del ilustre Mestre, que acaba de deixarnos, es necessaria la ploma d'un altre mestre y no la nostra modestíssima, que s'ha de reduir a anotar quatre notes biogràfiques y associarse al dol que sufreix tot l'Estat espanyol y tot el mon literari.

En Menéndez Pelayo va cursar la carrera de Filosofia y Lletres a la Universitat de Barcelona y fou un deixeble preferit dels mestres Milá y Fontanella y Rubió y Ors. Molt jove era, tenia uns 20 anys, que guanyà en oposicions la càtedra d'Història crítica de la Literatura espanyola en l'Universitat de Madrid. Desde 1880 era acadèmic de la Llengua.

Ens es imposible donar una petita idea de l'importantíssima producció científica y literaria de'n Menéndez y Pelayo, qui dedicà gran part dels seus estudis a Catalunya, reivindicant y defensant devant dels detractors de la nostra Patria, la nostra llengua y institucions.

En 1888, l'any de l'Exposició, en Menéndez Pelayo va fer un discurs en els Jocs Florals en llengua catalana que ensalzá, devant dels mes alts poders del Estat y dels representants de tot el mon civilisat, condemnant l'absurde centralisme y uniformisme que patim. Vint anys després, en 1908, en la solemne sessió celebrada en l'Ateneu Barcelonés en honor del seu Mestre en Milá y Fontanals, al fer una semblansa del eminent català, feia una nova y entusiasta apologia de la llengua y literatures catalanes y elogiava el renaixement integral de Catalunya, proclamant el seu procediment de estar la nostra Barcelona destinada a ésser «cap y cor de l'Espanya regenerada.»

Descansi en pau el incomparable y profundíssim professor, crític y escriptor, gloria d'Espanya y amic sincer de Catalunya. GENT NOVA s'associa al dol que la seva mort produeix.

D'EMOFILIA (*)

(Continuació)

II

DE L'ESPECTACLE

En l'anterior capítol hem vist, la perniciosa influència de la Via Pública en la vida de relació del home, mes desgraciadament l'altre estat qu'anem a estudiar n'es molt més pernicios que l'anterior.

L'espectacle que hauria d'esser el que hauria de portar un nou alé y un nou entusiasme en el camí emprés per l'home, el que hauria de rejevenir totes les nostres accions, el que'ns hauria de mostrar grans exemples per la honorabilitat colectiva, no porta més qu'una vera depressió moral, qu'una degeneració inconscient y que la majoria dels nostres conciutadans per desgracia, no ho veu que aqueix impresionisme se li infiltra en la seva ànima.

Més afortunadament, no tots els espectacles que a Catalunya donen descans al esperit (o al menys volen darli) y goig al nostre cor, porten en sí aqueix allau de l'Immoralitat, encar resten feels a la vera misió de l'espectacle uns quans *iluminats* (doncs aixis els podem dir, per ser pocs avui dia, que la senten aqueixa missió), que espandeixen per tot Catalunya un raig de sol, que atravessa de temps en temps, aqueix núvol de l'espectacle denigrant. Missió verament sacrosanta es avui la de combatre tots els enemics que'l modernisme ha portat a les taules, la de fer comprendre qu'aqueix no serveix per embotir l'esperit, ni per dar goig a apetits concupiscents, ni per despertar y dar vida als bris d'irracional que té l'home, es dir l'ensar-lo al horrend crim.

Si els prínceps de la Literatura diguemne teatral, poguessin per un moment ressucitar, al veure l'immundicia que regna en els Temples de l'Art (?), l'ensarien d'ells als corruptors d'avui, com Jesús trague als mercaders del Temple, y si haguessin viscut en nostra època, ni tantsols haurien escrit sas obres mestres, sols al veure l'estat d'embrutiment artístic de quasi tota l'Humanitat.

Desde els primers mestres, com Sófocles, Esquilo y Eurípides hasta els moderns Ibsen y Maeterlinck, passant pel tràgic Shakespeare y el jocós Molière, tots ells han escrit ses obres per dar exemples a l'Humanitat que fossin en profit d'ella, mes no per atrofiar son cervell. Les unes enalteixen un héroe, les altres menyspreuen un malvat, alguna ens presenta quelcom per enrobustir nostra fé, en fi totes elles, sa finalitat es fer un bé collectiu; mes si alguna s'atrevi separarse d'aqueixa regla, ben prompte caigué del pedestal que havia sigut alsat son autor.

Mes, ben clar ho podem dir, la causa primordial de l'embrutiment de l'espectacle n'ha sigut aqueix allau qu'avui dia s'emporta tot l'hermós que té lo Teatre, y aqueix allau n'es el Cinematograf.

No vol dir aixó qu'aqueix nou invent, sigui indigne ni molt menys, doncs son autor se mereix

l'agraïment Universal, sino que lo que ha portat o més ben dit porta un estat patològic d'atrofiament de cervells, es son espectacle en sí. Si el crim pot esser cantat, sols aqueix el pot cantar; si el lladre pot esser dignificat sols éll el pot dignificar; en éll veureu com us mostren la dona com un animal concupiscent, que no té altre goig que l'amor carnal; y éll vos presenta com l'ideal superior la destrucció de la familia. El mal grós es l'haver arribat a arrelarse tant a Catalunya y encara lo pitjor es que la majoria dels nostres conciutadans inconscientment s'infiltra d'aqueixes idees. No vol dir aixó que vulgui la desaparició d'aqueix espectacle, no, lo que voldria fora la dignificació y purificació del mateix y com molt bé van dir la majoria dels que van pendre part en l'informació sobre el Cinematograf fet a la revista *Cataluña* el remei per aixó fora la creació d'un Tribunal especial per la censura d'aqueix espectacle.

Encar que en particular no he parlat de ls espectacles sicalíptics, quasi tots els meus arguments també han anat contra els mateixos, doncs ells no cal dir qu'embruteixen granment l'esperit.

Hem vist fins ara l'importancia d'aqueixa invasió a Catalunya, mes ara lo que tenim d'anar a cercar, es el medi real per combatrela, sino completament al menys apartar a alguns de ses files. Els que han fundat el Sindicat d'Autors Dramàtics mereixen d'aquesta part el més entusiasma aplaudiment per la feina empresa en pró de la dignificació de l'escena y es un gran pas per la atenuació del mal d'aquets espectacles repugnants. D'altra part fora molt convenient qu'al igual qu'al parlar del Cinematograf, se constituissin Tribunals censurs, que no deixessin passar obres que ataquessin a la Moral y hasta al mateix Art, doncs avui dia fins a n'aquet, se pot dir que s'ha arribat a burlarsen y per fi la més gran y efectiva companya fora la d'abstenirse d'anar a n'aquest llocs, tot aquell qu'aimi un poc a la seva terra.

Y ara per acabar, sols basta dir, que ja que la multitut inconscient s'ha l'ensat a n'el Cinematograf, ja que sa desaparició es impossible, crido a vos altres els empresaris del mateixos, que abstraienvos de vostre fi y retenintvos un moment, penseu ab l'acció destructora que fan les vostres películes, allunyeuse del móvil del lucre al menys per uns instants y compendreu tot aixó qu'us dic. Si aixó us fá cambiar el camí emprés, mereixereu la agraiement colectiu de tot un poble y la satisfacció interna d'haver complert un alt dever de Civilitat en pró de Catalunya.

TOMAS IDUARTE ARAGONÉS.

(Acabarà.)

Bolsos i moneders de plata i or
de la acreditada fàbrica de

JOAN GOMILA.-MAHÓ.

Especialitat en moneders i bolsos pera primera comunió
Representant en aquesta ciutat:

PERE LLORET. - CENTRE 37.

JOCS FLORALS DE BADALONA

ANY IX

Organitzats pel Centre Catalanista GENT NOVA

CONVOCATORIA

El Centre Catalanista GENT NOVA novament convida als conueuadors de les lleïres catalanes, a concorrer als Jocs Florals de Badalona, els quals se reglran per el següent

CARTELL

El dia 15 d'Agost vinent, Festa Major de Badalona, se celebrará la poética festa, en la qual serán adjudicats als autors de les composicions que'n resultin guanyadores els premis que s'expressen a continuació:

- I. Flor Natural que ofereix el Centre Catalanista «Gent Nova» s'adjudicará a la millor composició en vers sobre tema que's deixa al bon gust y llibertat del autor. El que obtinga aquest premi, entregará tots els altres premis als guanyadors respectius.
- II. Artística Englantina que ofereix l'Excm Ajuntament d'aquesta ciutat pera adjudicarla a la millor poesia de caràcter patriòtic o assumpte catalanesch.
- III. Viola d'or y argent oferta per D. Ignasi de Ventós Mir pera ferne entrega a l'autor de la millor poesia sobre tema religiós o moral.

Premis extraordinaris

- IV. Un objecte d'art ofert pels Reverents Ecónoms de les Parroquies de Santa Maria y Sant Josep de Badalona, al millor treball en prosa sobre la significació cristiana del restaurador dels Jocs Florals, En Manel Milá y Fontanals.
- V. Volum de poesies d'en Angel Guimerá (Edició de luxe) ofert per l'«Unió Catalanista» al millor tríptic de sonets desentrotllant el tema «Catalunya.—I Passat.—II Present.—III Avenir».
- VI. Un objecte d'art ofert pel Cassino «Apolo» d'aquesta ciutat, al millor treball en vers ó prosa, tema lliure.
- VII. Un objecte d'art ofert pel Centre d'U. F. N. R. de Badalona, al millor treball en prosa sobre cultura.
- VIII. Un objecte d'art ofert pel Grupo Esperantista del «Centre Politécnico» d'aquesta ciutat, al millor treball en prosa que demostrí l'utilitat del Esperanto.
- IX. Cent pessetes ofertes pels senyors Boter y Torrents, empresaris del Teatre «Pícarol» de Badalona, a la millor composició festiva, en prosa ó vers.
- X. Un objecte d'art ofert per la Presidenta del Jurat Calificador d'aquests Jocs Florals, Dª Carme Karr a la millor colecció de Rondalles pera infants (al menys 3). An aquest premi no hi poden concorrer mes que les dones, deguent acreditar la seva personalitat al recullir el premi.
- XI. Un objecte artístic ofert pel Excm. Sr. Marqués d'Alella, a la millor composició en vers o en prosa, tema lliure.
- XII. Cent pessetes ofertes per D. Joan Giró Prat, al millor cant a la Llibertat.
- XIII. Cent pessetes ofertes per D. Baldomer Fonolleda, al millor treball en prosa desentrotllant el tema: «Cultura y Incultura de Badalona. Causa de l'incultura y manera de remediaria».
- XIV. Un objecte d'art ofert per D. G. de Andreis, a la millor composició en prosa, tema lliure.
- XV. Cinquanta pessetes ofertes per D. Jaume Ribó Sayol, a la millor poesia amorosa, que no excedeixi de cinc quartets.
- XVI. Cinquanta pessetes ofertes per P. M. R. al millor treball en vers ó prosa, tema lliure.
- XVII. Trenta pessetes ofertes per D. C. P. C. al millor tríptic de sonets.
- XVIII. Un objecte d'art ofert per en Jaume Bachs Fradera, glosant el tema. «L'Agricultura com a primer factor de la riquesa de Badalona».

Formen el Jurat Calificador: Na Carme Karr, *Presidenta*.—Xavier Gambús, Mossen Vicens Piera, Dr. Corominas Prat, J. Pujadas Barriga, Josep Comas Costa, *Vocals*.—Enric Clapés, *Secretari*.

Badalona, 25 Maig de 1912.

OBSERVACIONS

El Jurat podrà concedir ademés els premis, accésits y mencions honorífiques que cregui convenient y de justícia. Totes les composicions deurán esser rigurosament inédites y escrites en català, essent condició necessaria que vinguin ab lletra clara y intel·ligible y acompanyades d'un plec clós que continga'l nom del autor y porti escrit al damunt el títol y lema de la composició, ab el ben entés de que no s'entregará'l premi al autor qual nom no consti ben expressat en el plec respectiv o vaja en forma d'anagrama, pseudònim o altra contrasenya.

El Centre «Gent Nova» se reserva per un any la propietat de les composicions premiades.

Les composicions no premiades estarán a disposició dels seus autors durant tres mesos, a comptar desde'l 20 d'Agost vinent.

El plec que contingui els noms dels autors no premiats se cremarán en l'acte de la festa.

Tots els treballs se remeterán al Centre Catalanista «Gent Nova», carrer den Lluch, núms. 51, 53 y 55, Badalona, abans del dia 20 de Juliol del present any.

A L'ENTORN DEL MELQUIADISME

A l'últim, per boca de l'il·lustre diputat per Barcelona, en Pere Corominas, s'ha marcat definitivament l'actitut que pendrà l'U. F. N. R. davant la creació del partit reformista. Era una declaració que s'feia necessària, que era imprescindible per la bona marxa dels partits polítics catalans.

Y no solsament per lo que els partits republicans s' refereix, sino en gran manera a tots els autonomistes.

Ja es sabut de tothom que al aixecar en Melquiades Alvarez bandera de nou partit, l'ha enribetat amb els colors d'autonomista. Aixó ve á significar com un reconeixement de les nostres aspiracions, com un apropament dels vells partits republicans unitaristes, els que tant y tant ens havien combatut, cercant el llur apoi a cambi de unes més ó menys importants concessions a les aspiracions nostres. Pero ens trobem en el cas de que tots aquets oferiments, totes aquestes compensacions, tots aquets amors de darrera hora, no s' conclouen en res mes que unes quantes confoses, molt confoses paraules, del nou capdill en la política, paraules que desseguida han portat tota mena de duptes per unes seves darreres declaracions. Ens referim a la carta enviada per ell als nacionalistes vacss.

En ella parla de l'unitat de la patria. Nosaltres no sabem que entendrà ell per patria, ni quin concepte tindrà format de lo que s' Espanya, que al parlar de l'autonomia retreu la vella cansó. Nosaltres si no fos ja tant repetit, bé podríem dirli, que Espanya no es una patria, sino un conjunt de patries, y que la patria nostra es Catalunya, com la patria dels euskars es Vasconia, com la patria dels castellans es Castilla. Però aixó de tant repetirho de sobres un home polític com ell ho ha d'haver sentit y ho ha d'haver comprés.

Per aixó s'ens fa estrany que quan més havia de definir la seva actitut, ja que ella s' la que ha de seguir el partit reformista, surti ab aquestes observacions, que no son altra cosa que vacilacions pel seu darrer pas. Perque, anem a pams: quina autonomia creu ell que ha de concedirnos? L'administrativa o l'administrativa y política a la vegada? Si es lo primer, ve faria en dirho, perque sabríem a que atendrems. Creu el senyor Alvarez que 'ns poden satisfer a nosaltres totes les concessions econòmiques que estinguin disposats a darnos, si entant veiem nostra llengua befada, allunyada per complert de tota obra social, nostre dret escarnit; que llegísln nostre poble qui sols coneixen la llur existencia en el mapa, y que a l'entrar a una oficina pública y parlar li diguin que no l'entenen? Si creu aixó va molt errat. Ens oposarem a tot quan intenti. Que per aquest camí d'intransigencia no hi guanyarem res? Será ara de moment, però nostra causa, com totes les causes justes vindrá un jorn, que pot ser llunyá, però que vindrá, en que triomfará.

Aixó no tenint en compte que l'autonomia de l'Alvarez no s' converteixi en un mirall per caçar aloses, que bé podria ser, avui que fins el mateix Lerroux s' diu autonomista. Ell sab de sobres que an els catalans ja sols pot parlarlos d'autonomia, y no fora estrany que hagués adoptat aquesta actitut pera facilitarli la propaganda per terres catalanes.

Perxó ens plau l'actitut que s' veu empendrà l' U. F. N. R. enfront del nou partit. Però no sols ha d'oposarseli a llur camí pera entendre que ja son prous els partits republicans existents, sino perque an els catalans, per parlarlos d'autonomia y ensenyalsi a estimar a Catalunya, que no creiem que siguin aquets els intencions d'en Melquiades Alvarez, ja som prous nosaltres.

F. SALVADOR Y ROSÉS.

TEATRALERIES

GENT NOVA - TEATRE ESPANYOL

Lo fill del Rey - Un crim sensacional

Bella obra la representada el diumenge propassat en el l'eatre Espanyol per els nostres amics de la Companyia Terradas-Casas. *Lo fill del Rey* es una punyenta tragedia, si cap, de les mellors del nostre gran dramaturg. L'acció, els personatjes, les belles estrofes son una clara demostració de la fecunda concepció teatral y poética d'en Guimerá. Y ella entra de plé en el públic, ab atenció poc corrent en ell, perqué a més de son valor literari, conté una acció interessant.

Encare recordem ab goig quan en ocasió de l'homenatge que Badalona tributá al gran dramaturg catalá en la Festa Major de 1910. que fou representada en son obsequi aquesta obra en el teatre Zorrilla. Ja aleshores captivá als assistents.

L'execució fou brillant, malgrat la dificultat de l'interpretació dels personatjes. En Terradas una vegada mes va demostrar ses bones qualitats d'excelent trágic, car feu un protagonista que no creiem pugui ferse gaire mellor. En Casas en el *Lionell*, digué ab molt gust aquest paper, mereixen elogis per la sencillés ab que s' mou en l'escenari. En Boix en el *Rey* fet un gran actor; sabíem que era estudiós y que tenia qualitats excelents empró mai hauríam dit que fes aquell tipo tant bé. En Clapés molt just també, aixís com en Giró, en Campmany, en Costa, en Caballé y en Muns. La senyora Ferrer va agradarnos forsa en el tipo de *Teudia*. En resum un excelent conjunt. Foren molt aplaudits.

La direcció inmillorable; nostre aplauso an en Terradas. La presentació magnífica, tant en el vestuari com en el decorat. Acabá la funció ab la representació del sainet *Un crim sensacional* que va tenir bastant bona execució, sortint la nombrosa y distingida concurrencia molt complascuda de la funció.

B.

DEL AJUNTAMENT

SESSIÓ ORDINARIA DEL DIA 20 DEL CORRENT

Comensà a tres quarts de nou ab assistència de tots els regidors baix la presidència del Alcalde en Martí Pujol. Varen pendre, els següents acorts:

—Aprovar l'acta de la sessió anterior.

—Se concedeixen els permisos demanats per en Francisco Cuixart, en Joan Ustrell y en Victorià Borràs.

—S'aprova un dictàmen de la Comissió de Governació, legalisant el nou contracte sobre el lloguer de la casa-cuartel de la Guardia civil.

—Passar a les respectives Comissions pera son dictàmen, les instancies presentades per en Josep Estapé, en Miquel Mayné, Eduard Tejedor y en Victorià Borràs sobre obres y un altre de la Companyia Barcelonesa d'Electricitat pera ampliar els cables aeris.

—Quedar vuit dies sobre la taula, a proposta den Padrós Vidal, una proposició de la Comissió de Governació traslladant al carrer Reial núm. 105 el cuartellillo de Bombers.

—Aprovar un'altra proposició de la mateixa Comissió proposant el trasllat de la balustrada del extrem del Passeig de Martínez Campos al final del carrer den Prim, allargantse per aquest motiu el Passeig.

—Se queda enterat d'una circular del Govern Civil referent a Sanitat.

—S'aproven les nòmines de la brigada eventual de la setmana passada; els jornals pugen 144'50 pessetes y els carros 110 ptes.

Per en Menendez Pelayo.—En Nadal després de dedicar frases laudatòries al il·lustre sabi en Marcell Menendez Pelayo mort a Santander, demana se fassi constar en acta el sentiment de la Corporació y s'envii un telegrama de condol a la família.

Aixis s'acordà per unanimitat.

Mocions.—En Costa prega al president de la Comissió de Consums que s'interessí pera que en la vinenta sessió vingui dictàmen sobre la seva proposició referent al pago d'un mes de sou al Quefe de Personal despedit.

En Doménech Renóm promet ocuparsen y interessarho a la Comissió, pera complaure an en Costa.

—En Miralles, proposa que en vista de lo avençat de l'estació y tenint en compte que ls trajos de la guarda municipal són d'hivern, se fassin nous trajos d'estiu a dits empleats.

Passà, a petició den Costa, a la Comissió corresponent.

—En Bachs prega al Alcalde que fassi desaparèixer una pila d'escombreries del carrer de Cervantes, cantonada al de l'Industria. També interessa al Alcalde pera que fassi regar més sovint la carretera.

La presidencia promet complaurel.

Y s'aixecà la sessió.

II CONGRES REGIONAL D'ATENEUS
Y ASSOCIACIONS DE CULTURA

El distingit Professor de l'Escola de Teixits de nostra ciutat y director de l'important revista professional «Catalunya Textil», nostre particular amic en Pau Rodón y Amigó ha enviat al Comité Executiu de II Congrés Regional d'Ateneus y Associacions de Cultura que s'ha de celebrar a Vilanova y Geltrú avui, demà y passat demà, les següents conclusions al tema oficial «L'ensenyansa professional en les poblacions industrials» qual ponencia li ha sigut encarregada:

I. «La direcció de l'ensenyansa professional en las poblacions industrials no deu esser de la sola y exclussiva competència de llurs corporacions oficials».

II. «El funcionament de patronats directius de l'ensenyansa professional en les poblacions industrials, sempre y quan aqueixos estiguin constituïts per tots els elements més directament interessats en la mateixa, constitueix, a judici d'aquet Congrés una garantia d'estabilitat y bon acert pera'l millor desenrotll de la cultura tècnica y professional de tots els arts y oficis».

III. «Els Ateneus y Associacions de Cultura com a organismes directament interessats en divulgar y enaltir l'instrucció y educació y, consegüentment, ennoblir la vida y l'esperit del poble, deuen estar representats en els Patronats, ja constituïts, de les Escoles Industrials y d'Arts y Oficis de Catalunya».

IV. «Els Ateneus y Associacions de Cultura deuen procurar la creació de Patronats directius de l'ensenyansa professional en totes aquelles poblacions industrials aont s'intenti establirla en lo successiu».

***

El Delegat a Badalona del Comité Executiu del II Congrés Regional d'Ateneus y Associacions de Cultura, nostre particular amic en Pau Rodón y Amigó, ens ha facilitat la següent nota de les adheissions que Badalona envia al referit Congrés:

Inscripcions, total: 122; formades per 13 congressistes protectors y 109 congressistes numeraris, repartits uns y altres entre les distintes seccions en que se divideix el Congrés, en la següent forma:

10, Pedagogia; 23, Educació física; 3, Biblioteques y vulgarisació; 1, Ciències físiques, químiques y naturals; 16, Estudis polítics, econòmics y socials; 12, Estudis mercantils; 4, Cultura agrícola; 23, Cultura tècnica y art industrial; 8, Vida Artística; 22, Excursionisme.

Entre ls congressistes protectors hi figuren les següents corporacions y entitats: Excm. Ajuntament de Badalona, Ateneu Obrer, Centre Politécnic, Casino Apolo, Foment Industrial, Societat Coral «El Alba», Coro Marina, Escola de Teixits y Catalunya Textil.

—Hem rebut el qüestionari de temes del dit Congrés, el qual es important. La manca d'espai ens priva, com aixis fora nostre desitj, donarne compte extensament.

NOVES

ASSEMBLEA NACIONALISTA DE TARRAGONA.—La comissió organitzadora d'aquesta Assemblea, reu-nida sense l'assistència dels regionalistes, ha ratificat la decisió de celebrar l'Assemblea esmentada tot aplasant-la per a que ben preparada, tingui l'importància i l'esplendor que cal.

—A la patriòtica comunicació que la Junta Permanent de l'Unió Catalanista ha dirigit a totes les Entitats verament catalanes de fora de Catalunya invitant-les a que enviessin delegat a l'Assemblea Nacionalista, hi han respost ab expresives y entusiastes comunicacions, a mes de la que en son dia esmentaren, les següents:

Centre Català de Mendoza (República Argentina) nomenant delegat al Tinent d'Alcalde de Barcelona en Martí Matons.

Periòdic «Correo de Cataluña» de Montivideo, essent son delegat en J. Bertran Ballet.

Centre Català de Montevideo, que serà representat per en Albert Bastardas de Barcelona.

Club Catalunya de l'Habana nomenant delegat an en Joan Valentí Feliu de Barcelona.

La Colonia Catalana de La Vega (República Dominicana) essent son delegat en J. Morera Mestres advocat d'Igualada.

VISITA ESCOLAR.—La Junta Directiva y Professors de l'Ateneo Obrero de nostre ciutat complint fidelment ab la missió cultural que 'ls està encomenada, organitzaren una visita a l'Exposició d'Higiene Escolar instalada en el Palau de Belles Arts de Barcelona, la qual va tenir lloc el dilluns prop-passat al matí, assistint-hi prop de vuitanta alumnes de les escoles que dit Centre sosté, acompanyats de llurs professors, sortint molt complacuts de la visita.

La Academia Mercantil, Passeig de Martínez Campos, núm. 16 porta colocades ja a tres Senyorettes Mecanògrafes en importants cases de Barcelona ab sous de 25 duros mensuals.

La Mecanografia, Taquigrafia y Teneduria, Idiomes son la clau de totes les bones col·locacions.

Classes dia y nit fins a les onze.

CONGRÉS AGRICOL.—Demà y passat demà ha de celebrarse a Ibiassa el XV Congrés de la Federació Agrícola Catalana-Balear essent el tema general «Empleu racional dels Adobs».

IMPORTANT.—La Comissió organitzadora del festival celebrat a benefici de les víctimes y dels fills y residents d'aquesta ciutat que lluiten a Melilla, prega a tots els interessats que no varen assistir dilluns passat al local del «Ateneo Obrero» que se serveixin passar demà diumenge dia 26 per dit local carrer d'Arnús, núm. 38, a fi d'aportar tots els dades que per tal fi es requereixen. A la vegada la

Comissió posa en coneixement del públic, que per faltarli algun requisit indispensable no pot publicar fins a la setmana entrant l'estat de comptes del festival.

CASSINO «APOLO».—Demà a la nit y passat demà a la tarda tindran lloc en aquest Cassino lluits balls ab orquesta.

En el ball del dilluns a la tarda hi haurà, corresponent al requeriment fet pel senyor Alcalde, un ball de rams a benefici dels soldats ferits en la campanya de Melilla.

TEATRE ESPANYOL.—Avui dissapte a les nou del vespre, se celebrarà en aquest teatre una extraordinària funció a càrrec de una gran companyia de varietés, de la que'n formen part importants números, renomades *coupletistes* y nombrosa orquesta.

CONTRABAND.—Dissapte prop-passat fou sorpresa pels carrabiners una important partida de contraband de tabac, agafant a varis individus que intentaven desembarcarlo desde una barca.

«Les mellors aigües alcalines Vichy Hôpital (es-tómac), Vichy-Célestins (ronyons), Vichy-Grande-Grille (fetxe), son insubstituïbles.

Refuseu tota imitació.»

CURSA D'AUTOMÒVILS.—Demà tindrà lloc en el circuit Vilassar-Mataró Argenton la cursa d'automòvils Copa d'Espanya y Campeonat Espanyol d'Amateurs, la qual com els demés anys promet veures molt concorreguda, haventse organitzat en nostre ciutat varis grups per assistir-hi.

Ab motiu de la esmentada cursa han sigut dictades les oportunes ordres pel Governador civil a fi de evitar qualsevol accident; en lo que fé referencia a Badalona se recomana que els conductors de veïcòls y tota classe de caballerias s'abstinguin de passar per la Carretera desde les sis del matí fins que s'hagi acabat la desfilada de cotxes.

«Demaneu Sal Vichy Etat per begudes. Comprimits Vichy-Etat, efervescents y Pastilles Vichy-Etat en els seus envases d'origen.

Refuseu tota imitació.»

CÉDULES.—Divendres de la prop vinenta setmana, darrer del mes corrent, s'acaba el plàs per a l'expedició de les cédules personals. Dirigirse al carrer Reial n.º 161, de 4 a 6 de la tarda.

ANUNCI OFICIAL

Aprobada por el Ayuntamiento de mi presidencia, en sesión del día de ayer, una transferencia de crédito en la Sección de Gastos del vigente presupuesto ordinario, para aumentar la consignación del mismo, afecta a los gastos de Higiene y Sanidad, queda expuesta al público, por término de quince días, en el local de esta Secretaría, a los efectos de su examen y demás legales.

Badalona, 7 de Mayo de 1912.—El Alcalde, *Martín Pujol*.

Imp. F. Badía, Dr. Don, 14.—Barcelona